

JEAN SUTTER

1910—1970

1970 júliusában, 59 éves korában hunyt el JEAN SUTTER professzor az Institut National d'Études Démographiques osztályvezetője. 1970. július 27-én Párizsban temették el.

JEAN SUTTER személyében korunk egyik kiváló demográfusát, humánogenetikusát és közvetve, a fizikai antropológia határterületét érintő kiváló kutatóját veszítette el Franciaország. Rendkívüli egyéniség volt, egyike azoknak, akik 1945-ben megszervezték a nagyhírű Institut National d'Études Démographiques-ot. Hallatlan energiával és intuícióval vett részt az említett intézet programjának kialakításában, s mint önálló kutatási területet teremtette meg a demogenetikai szekciót.

JEAN SUTTER munkássága a fizikai antropológia szempontjából azért is oly nagy jelentőségű, mert az emberi népségek struktúráiban mutatkozó különbségek tényleges mozgató erőire irányította a figyelmet. Számára a demográfia, a humánogenetika s az orvostudomány nem egymástól elhatárolt diszciplínákat jelentett, hanem a szintetikus egység kialakításában, a folyamatok reális megismeréséhez szolgáltak alapul. A demográfiai jellemzők — a termékenység, a halandóság, a párválasztás, a migráció — biológiai tartalmuknál fogva nyertek mélyebb tartalmat kutatásaiban, ahol a szelekció, a mutáció, a mikroevolúció igazolt feltárását tekintette elsődlegesnek. Elsőként mutatott rá a demográfiai, genetikai és orvostudományi jelenségek szoros összefüggéseire. A demográfiai folyamatok elemzése során elsődlegesnek tekintette az ember normális és kóros jellemzőinek, előfordulási arányainak megismerését, amely lényegében következménye mindazon, népségeken belül lejátszódó folyamatoknak, amelyek a demográfiai adatokban mutatkoznak. Munkásságának gerincét a populációgenetikai kutatások képezték. Szakítva a korábbi matematikai elemzéseken alapuló megfontolásokkal, a közvetlen megismerést helyezte előtérbe. A korábbi népségenetikai kutatásokkal szemben ő teremt meg a racionális népségenetikai elemzések modelljeit. Az izolátumok, az endogán népségek és a nyílt népségek elemzéseire kidolgozott modelljei nyújtanak lehetőséget arra, hogy a differenciális termékenység és halandóság alapján követhessük a jelenkori népségekben mutatkozó különbségeket. Mint orvos nem pusztán a tudományos igazság öncélú szolgálatát tekintette feladatának, hanem a jövő perspektíváinak meghatározóit igyekezett feltárni. E megfontolások vezették a consanguin házasságokból alakult izolátumok és endogám népségek vizsgálataiban. A genetikai egyensúlyállapotok feltárását tekintette alapvetőnek. JEAN SUTTER munkássága nyomán az emberi népségek vizsgálatának olyan újjai nyíltak meg, amelyek az elméleten túl a gyakorlat számára is új, reális lehetőséget nyújtottak.

A genetikai kérdéseket nem elszigetelten tanulmányozta, hanem mindenkor a környezet összhatásainak együttesében.

Egyéniségét három jellemző vonás határozta meg. Intuitív volt a gondolatok felvázolásában, racionális utat követett a modellek megteremtésében, s az etikai szempontok vezették gondolatainak megvalósításában. Mint szervező és kutató — racionális természetéből következően — figyelmét az emberi nem jelen állapotára és jövőjére összpontosította.

Minket, magyar antropológusokat, halálának híre annál is inkább mélyebben érintett, mert benne a kiváló kutatón kívül problémáink iránt érdeklődő és készségesen segítő jó barátot veszítettünk. Halála előtt két hónappal vett részt a Magyar Biológiai Társaság IX. Vándorgyűlésén, s az akkor tartott referátumában a biometria és népségenetika terén végzett kutatásainak foglalatát adta. Ez volt életének utolsó külföldi útja és előadása.

Emlékét a magyar antropológusok kegyelettel őrzik meg.

Dr. Nemeskéri János